

Om IOGT

IOGT i Norge arbeider for å forebygge rusproblemer og øke aksepten for å ikke drikke. Vi har nærmere 4 000 medlemmer, og er i stor vekst. IOGT er Norges største avholdsorganisasjon, og driver en rekke ulike rusforebyggende tiltak, et utstrakt sosialt arbeid, og en rekke tilbud til rusavhengige og vanskeligstilte. I tillegg arbeider vi med ruspolitikk på både lokalt og nasjonalt nivå. Les mer på iogt.no.

Om Juvente

Juvente er en ungdomsorganisasjon som arbeider med forebygging og jobber aktivt for en restriktiv alkoholpolitikk. Vi har lokallag over hele landet som arrangerer rusfrie aktiviteter for ungdom. Juventes visjon er en demokratisk verden basert på menneskeverd og solidaritet der rusmidler ikke skaper problemer.

Høringssvar fra IOGT i Norge og Juvente:

Normerte regler for inndragning av bevilling, økte krav til kontroll med bevillinger m.v.

Vi takker for muligheten til å delta i denne høringen, og håper innspillene våre er nyttige.

Hoveduttalelse:

Forslaget, slik det fremgår av høringsnotatet, er en svært viktig og riktig endring av reglene rundt bevillingskontroll og sanksjoner ved brudd på alkoholloven. Det har lenge vært et behov for styrking av kontrollene og en strengere håndheving av alkoholloven. Vi er overbevist om at de foreslåtte reglene vil forebygge ungdomsfyll, vold, ulykker og seksuelle overgrep.

Andre innspill:

- Minstekravet til antall kontroller bør økes fra tre til fem i snitt per bevilling.
- Det bør forskriftsfestes at en tredjedel av kontrollene på skjenkesteder med skjenketid etter 23.00 skal skje den siste timen før skjenketidens slutt natt til lørdag og søndag.
- Det bør forskriftsfestes at kontroll skal foretas av minst to personer.
- Det bør forskriftsfestes at kontrollører skal bestå en kunnskapsprøve om salg, skjenking og rapportering.
- Minstereaksjonen bør økes til tre uker.
- Kommunene bør kunne vedta høyere minstereaksjoner.
- Gjentatt oppsamling av åtte prikker i en treårsperiode bør gi lengre inndragelse.
- Det bør presiseres i hvilket tidsrom etter overtredelsen inndragningen skal finne sted, alternativt bør Departementet presisere at kommunene ikke bør tilpasse iverksettelsestidspunktet etter bevillingshaverens ønsker.
- Flere overtredelser begått av/relatert til en enkelt gjest bør summeres til et samlet antall prikker.
- Skjenking til åpenbart påvirkede personer, skjenking utover tillatt skjenketid narkotikaomsetning og diskriminering bør gi seks prikker.
- Kommunene bør kunne vedta antall prikker som skal gis for brudd på konkrete bevillingsvilkår som kommunen setter.
- Det bør tydeliggjøres når bistandsplikten gjelder.

- Overtredelser ved ambulerende bevillinger som til sammen summeres til åtte prikker eller mer bør som hovedregel føre til at bevillingshaver ikke får innvilget ambulerende bevilling ved senere søknader.
- Kommunale kontrollører bør gis myndighet til å umiddelbart inndra en ambulerende skjenkebevilling ved unntakstilfeller hvis det avdekkes overtredelser som summeres til åtte prikker
- Fylkesmannen bør gis i oppgave å føre tilsyn med kommunenes forvaltning av alkoholoven og forskrifter
- Fylkesmannen bør gis myndighet til å iverksette sanksjoner overfor kommuner som ikke overholder disse reglene.
- Det bør åpnes for at innbyggere, organisasjoner og andre kan være part i saker som gjelder kommunenes forvaltning av alkoholoven.
- Vi støtter forslaget om å dele bevillingsgebyrene i et søknadsgebyr og et omsetningsgebyr. Vi er ikke negative til at bevillingsgebyrene økes dersom dette er nødvendig for å dekke kommunenes kostnader ved styrket kontroll

Begrunnelse:

Dagens system rundt kontroll av salgs- og skjenkesteder har store svakheter, som kan oppsummeres på følgende måte:

- Alkoholoven brytes ofte
- Grove brudd på alkoholoven avdekkes sjelden
- Avdekkede overtredelser får sjelden konsekvenser

Vi mener forslaget til normerte regler for bevillingsinndragelse og økte krav til kommunenes kontroll i stor grad treffer det vi opplever som hovedutfordringene i systemet rundt kontroll av salgs- og skjenkesteder.

Alkoholoven brytes ofte

Salg og skjenking til mindreårige

I artikkelen "Håndheves aldersgrensen for å få kjøpt alkohol?" (Rossow, Pape og Storvoll, 2007) presenteres en oversikt over andel mindreårig ungdom i ulike aldersgrupper som har forsøkt å kjøpe alkohol på henholdsvis butikker, utesteder og Vinmonopol, og hvor stor andel av disse kjøpsforsøkene som har vært "vellykkede". Vi har gjengitt et utdrag av tabellen under. Vi ser tydelig at det særlig er i dagligvarebutikker og på skjenkesteder mange mindreårige oppgir å ha forsøkt- og lykkes med å kjøpe alkohol.

I studien "Old enough for a beer?" (Rossow, Jarlsson og Raitasalo, 2008) brukte forskerne 18-åringene som så unge ut for alderen for å undersøke hvorvidt aldersgrensene for kjøp av alkohol ble overholdt i Norge og Finland. 18-åringene foretok 460 forsøk på å kjøpe øl i monopolutsalg og andre butikker i Finland og Norge. Ungdommene fikk kjøpt øl uten å bli bedt om å vise legitimasjon i nesten halvparten av forsøkene, og sjeldnere i monopolutsalg enn i andre butikker.

	13-14 år	15-16 år	17 år
<i>Øl/rusbrus i butikk</i>			
Andel som har forsøkt å kjøpe	14,2	18,6	24,1
Andel av kjøpsforsøk som ikke er avvist	45	51	63
<i>Alkohol på utested</i>			
Andel som har forsøkt å kjøpe	10,1	15,2	29,1
Andel av kjøpsforsøk som ikke er avvist	69	72	83
<i>Alkohol på Vinmonopolet</i>			
Andel som har forsøkt å kjøpe	3,2	4	4,6
Andel av kjøpsforsøk som ikke er avvist	53	56	72

I artikkelen «Beruselsens kilder - hvordan ungdom skaffer seg alkohol» (Rossow, Pape og Storvoll, 2005), skriver forskerne om hvordan mindreårig ungdom skaffer seg alkohol. Noen hovedpunkter fra artikkelen er blant annet at mindreårig ungdom i gjennomsnitt hadde skaffet seg alkohol omtrent 11 ganger i løpet av de 12 siste månedene. Kjøp på salgs- eller skjenkesteder sto for til sammen 22 % av antallet ganger de hadde fått tak i drikkevarer. Sammenliknet med 13-15-åringene hadde 16-17-åringene oftere kjøpt alkohol på ordinære salgs- og skjenkesteder. Relativt sett var slike kilder også viktigere for de eldste enn for de yngste tenåringene. Av de mindreårige som drakk alkohol, hadde nesten halvparten kjøpt drikkevarer på ordinære salgs- eller skjenkesteder det siste året.

Juvente har siden 2007 årlig gjennomført systematiske kontroller/testkjøp i dagligvarebutikker over hele landet, der mindreårige har forsøkt å kjøpe alkohol. Siden 2007 har vi sett en klar nedgang både i andelen

butikker som har solgt alkohol til mindreårige i Juventes kontroller og i andel av kjøpsforsøkene som endte i alkoholsalg til mindreårige (se figur 1). Allikevel er det bekymringsverdig at over en tredjedel av dagligvarebutikkene solgte alkohol til mindreårige i Juventes kontroller i 2012. Vi er redd bedringen i butikkenes alderskontroll i hovedsak er en direkte konsekvens av den negative oppmerksomheten dagligvarebutikkene har fått som følge av Juventes kontroller. Dette innebærer i så fall at situasjonen kan forverres igjen dersom Juvente slutter med jevnlig kontroll. Det er derfor nødvendig å styrke den kommunale kontrollen av butikkene for å få en langsiktig bedring i bransjens praksis. Innføring av normerte regler for bevillingsinndragelse og styrking av den kommunale salgs- og skjenkekontrollen vil redusere omfanget av alkoholsalg til mindreårige på en mer permanent måte enn det Juvente har oppnådd gjennom sine kontroller.

Overskjenking

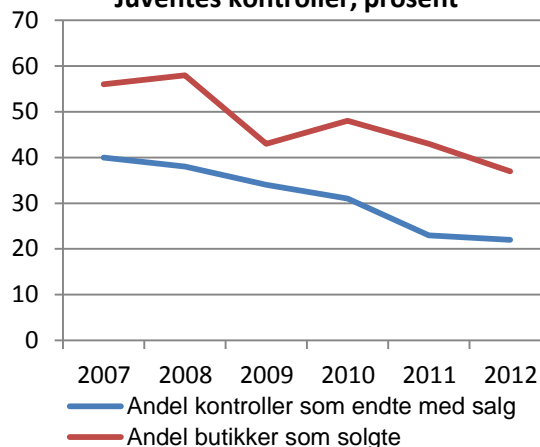
I SIRUS' evalueringer av Ansvarlig Vertskap i Bergen (Lauritzen og Baklien, 2007) og Trondheim (Buvik og Baklien, 2006), avdekket forskerne omfattende overskjenking. Studien fra Trondheim påpekte også at alkoholskjenking og servering til mindreårige forekommer i stort omfang i serveringsbransjen. Begge studiene konkluderer med at skjenkestedenes kontroll av gjestene er mangelfull. I studien fra Bergen konkluderes det også med at "(...) Kursingen må følges av en effektiv håndheving av lovverket i form av mer og bedre kontroll, og sanksjonering av lovbrudd (...)". Disse rapportene avdekker store mangler i kommunenes skjenkekontroll. Tilsvarende resultater fant forskerne i Oslo, der 93 % av kjøpsforsøkene resulterte i at testkjøperen - en skuespiller som spilte beruset - fikk servert alkohol (Buvik og Baklien, 2012).

Grove brudd på alkoholoven avdekkes sjelden

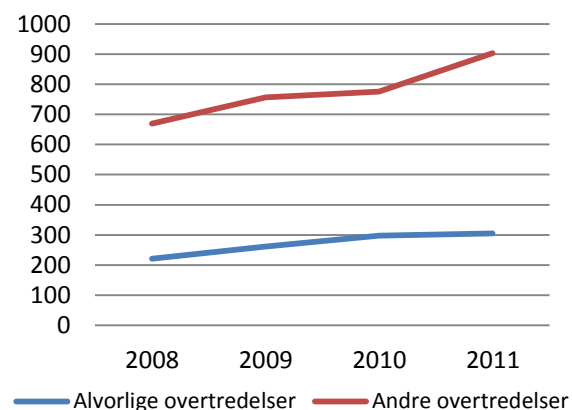
SIRUS' årlige rapport "Kommunenes forvaltning av alkoholoven" gir nyttig informasjon om håndhevingen av alkoholoven i kommunene. Her finner vi blant annet detaljerte tall for avdekkede overtredelser på salgs- og skjenkesteder fra 2008 til 2011.

Vi ser at det har vært en klar økning i totalt antall avdekkede overtredelser på skjenkesteder fra 890 i 2008 til 1208 i 2011. Økningen skyldes imidlertid i hovedsak at det avdekkes flere mindre alvorlige overtredelser (brudd på reklamereglene, mangler ved internkontrollen osv). Antall avdekkede alvorlige overtredelser (skjenking til mindreårig, skjenking til åpenbart påvirket og skjenking utover tillatt skjenketid) har bare økt fra 221 til 305. Økningen i antall avdekkede alvorlige overtredelser skyldes utelukkende en økning i antall avdekkede tilfeller av skjenking til åpenbart påvirket (fra 181 til 248). Antall avdekkede

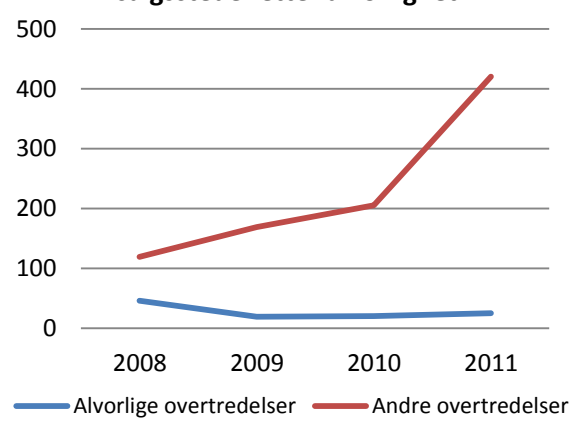
Figur 1: Andel kontroller som endte i salg, og andel butikker som solgte i Juventes kontroller, prosent

Figur 2: Avdekkede overtredelser på skjenkesteder etter alvorlighet

Figur 3: Avdekkede overtredelser på salgssteder etter alvorlighet

tilfeller av skjenking til mindreårige har blitt mer enn halvert i perioden (fra 40 til 17). Se figur 2. Merk at økningen i antall avdekkede alvorlige overtredelser kan være enda svakere, da skjenking utover tillatt skjenketid ikke er skilt ut som en egen type overtredelse i tallene fra 2008, slik at antallet alvorlige overtredelser dette året er kunstig lavt.

Når det gjelder salgsbevillinger ser vi en lignende utvikling, om enn enda tydeligere. Antall avdekkede lovbrudd på salgssteder har blitt mer enn doblet fra 165 i 2008 til 445 i 2011. Hele denne økningen har kommet som en følge av at det avdekkes flere mindre alvorlige overtredelser, særlig mangler ved internkontrollen og feil plassering av alkoholholdige varer. Antall avdekkede salg til mindreårige har imidlertid blitt mer enn halvert fra 41 i 2008 til 18 i 2011 (via 9 i 2009). Hvis vi deler inn overtredelsene etter grovhet ser vi at antall avdekkede alvorlige overtredelser (salg til mindreårige og til åpenbart påvirket) har hatt en svak nedgang, mens antall avdekkede mindre alvorlige overtredelser har økt svært kraftig. Se figur 3.

Både når det gjelder salgs- og skjenkesteder rapporteres det altså om stadig flere overtredelser, men det er i all hovedsak mindre alvorlige overtredelser som avdekkes. Salg og skjenking til mindreårige og åpenbart påvirkede personer og skjenking utover tillatt skjenketid avdekkes relativt sjelden. Det er særlig bekymringsverdig at kontrollene i svært liten (og stadig mindre) grad avdekker salg og skjenking til mindreårige.

Vi mener det er to hovedårsaker til at det avdekkes få grove brudd på alkoholloven. 1) Det gjennomføres for få kontroller, og 2) det gjennomføres for dårlige kontroller.

I følge alkoholloven skal det årlig gjennomføres i snitt minst tre kontroller per bevilling. Actis i Oslo og Akershus gjennomfører jevnlig en undersøkelse i Oslo og Akershus der kommunene spørres om hvor mange

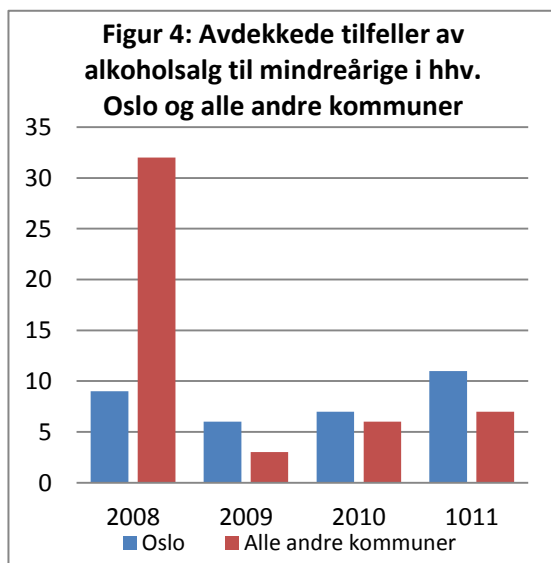
kontroller som er utført. De avdekket at over halvparten av kommunene i Akershus ikke oppfylte lovens minimumskrav til antall kontroller i 2010. (Actis, 2011). Vi erfarer at mange kommuner i andre deler av landet også slurver med antall kontroller. Tre kontroller i året er heller ikke mye, og få kontroller i kombinasjon med mangelfulle kontrollrutiner gjør at sannsynligheten for at overtredelser avdekkes blir liten. Det er svært positivt at flere kommuner målretter kontrollene mot "problemsteder" og særlig skjenkesteder, men dette innebærer også at dagligvarebutikker blir kontrollert mindre hyppig. Vi tror noe av problemet med få kontroller vil kompenseres ved at opptjeningsperioden økes til tre år, men vil allikevel anbefale departementet å *øke minstekravet til antall kontroller fra tre til fem i snitt per bevilling*.

Kontrollrutinene i kommunene er svært varierende, noe som også gir tydelig utslag i antall avdekkede overtredelser. Vi observerer at Oslo Kommune de siste årene har avdekket flere tilfeller av alkoholsalg til mindreårige enn alle andre kommuner til sammen (se figur 4). Dette har sammenheng med at Oslo Kommune har langt mer effektive kontrollrutiner i dagligvarebutikker enn andre kommuner – både når det gjelder målretting, tidspunkt, gjennomføring og rapportering.

To studier av salgs- og skjenkekontroll i henholdsvis Skien, og Porsgrunn og Bamble (Bryn, 2009a og 2009b) avdekker store mangler i kommunenes kontroller av salgs- og skjenkesteder – både når det gjelder lovens minimumskrav til antall kontroller, og kontrollenes kvalitet (kontrollrutiner og oppfølging). Siden 2004 var det avdekket svært få brudd på alkoholloven i de tre kommunene, og kun et mindretall av disse hadde ført til inndragelse av bevilling. Rapportene konkluderer blant annet med et behov for skjerpede kontrollrutiner og bedre opplæring av kontrollørene – både i når det gjelder kontrollrutiner og rapportskrivning.

Vi mener hovedutfordringene i selve gjennomføringen av kommunenes kontroller dreier seg rundt målretting, tidspunkt, antall kontrollører, rutiner under kontroll og rapportering. Veilederen utgitt av Helsedirektoratet i desember 2012 gir generelt gode anbefalinger på flere av disse områdene. Vi er samtidig enige med Departementet i at enkelte tiltak bør forskriftsfestes, men har enkelte innspill:

- *Det bør forskriftsfestes at en tredjedel av kontrollene på skjenkesteder med skjenketid etter 23.00 skal skje den siste timen før skjenketidens slutt natt til lørdag og søndag.* De nevnte studiene av overskjenking i Trondheim, Bergen og Oslo har gjennomgående vist at overskjenking lettest skjer den siste timen av skjenketiden. Med dagens vorspielkultur vil effekten av å forskriftsfeste kontroller slik at flere foregår på kveldstid, men

ikke nødvendigvis mot slutten av skjenketiden være begrenset. Det er grunn til å tro at kontrollene vil avdekke langt flere grove brudd på alkoholoven, og særlig overskjenking, ved at flere kontroller gjennomføres den siste timen.

- *Det bør forskriftsfestes at kontroll skal foretas av minst to personer.* To kontrollører gir fordelene at det er lettere å observere lokalet, at kontrollørene kan bekrefte hverandres observasjoner, og at rapportene fra kontrollene derfor står sterkere juridisk.
- *Det bør forskriftsfestes at kontrollører skal bestå en kunnskapsprøve om salg, skjenking og rapportering.* Det bør være et krav at kontrollørene består kunnskapsprøven for salgs- og skjenkesteder, i tillegg til å bevise kunnskap om rapportering. Kunnskapsprøven for kontrollørene bør derfor omfatte både regler for salgs- og skjenkesteder og krav til rapportering.

På de øvrige punktene i del 3 av høringsnotatet støtter vi også Departementets vurderinger.

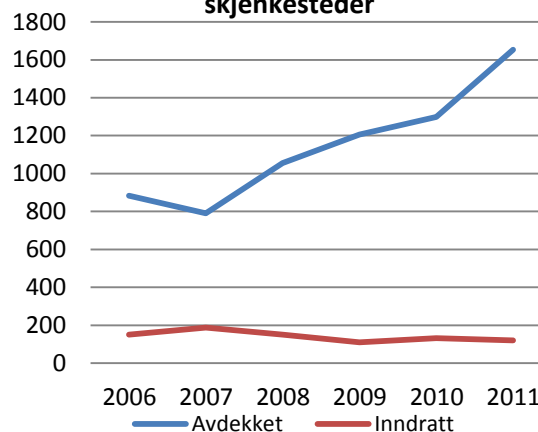
Avdekking av overtredelser får sjelden konsekvenser

Representanter for utelivsbransjen har ved flere anledninger uttalt at det ikke må være et mål i seg selv å inndra flest mulig bevillinger. Det er vi enig i. Men bevillingsinndragelser er et svært viktig virkemiddel for å redusere overskjenking og skjenking til mindreårige, og det er derfor viktig at kommunene inndrar en bevilling når det avdekkes mange eller grove brudd på alkoholoven. Problemet i dag er generelt at det inndras for få bevillinger i forhold til antall brudd på alkoholoven, noe som fører til at respekten for loven og dens allmennpreventive effekt svekkes, at useriøse aktører får konkurransefortrinn og dermed at overskjenking og salg og skjenking til mindreårige forekommer i stort omfang. Vi tror forslagene som fremgår av høringsnotatet vil endre dette.

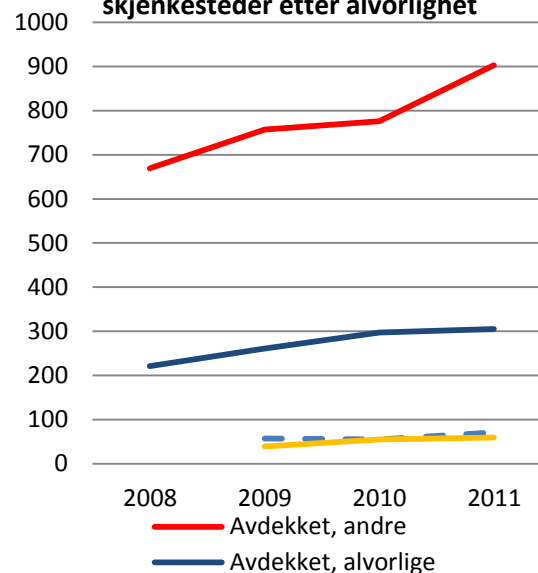
Tallene fra SIRUS viser klart at det er et stort og økende gap mellom antall avdekkede overtredelser og antall bevillingsinndragelser. I figur 5 har vi summert antall avdekkede overtredelser på salgs- og skjenkesteder og antall inndratte bevillinger totalt i perioden 2006 til 2011. Vi ser klart at antall avdekkede overtredelser ligger mange ganger høyere enn antall bevillingsinndragelser og har økt kraftig, mens antall bevillingsinndragelser ligger stabilt eller synker svakt. Dette gir imidlertid et skjevt bilde av situasjonen, ettersom svært mange avdekkede overtredelser er av mindre alvorlig art.

Vi har derfor sett på salg og skjenking hver for seg, og delt inn overtredelsene etter "alvorlige" og "mindre alvorlige" som over. I figur 6 ser vi at på skjenkesteder har antall avdekkede alvorlige overtredelser økt, mens

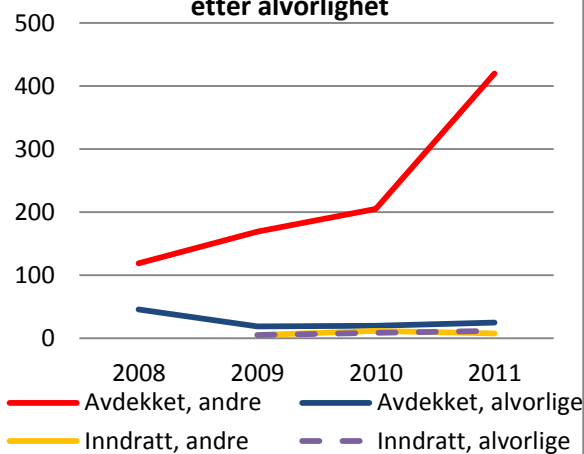
Figur 5: Avdekkede overtredelser og inndratte bevillinger på salgs- og skjenkesteder

Figur 6: Avdekkede overtredelser og inndratte bevillinger på skjenkesteder etter alvorlighet

Figur 7: Avdekkede overtredelser og inndratte bevillinger på salgssteder etter alvorlighet

antall bevillingsinndragelser på grunn av alvorlige overtredelser har ligget relativt stabilt på et langt lavere nivå. Det ble i 2011 avdekket over 4 ganger så mange overtredelser på skjenkesteder som antall bevillingsinndragelser. Ser vi på skjenking til åpenbart påvirket kunde var det nesten 5 ganger så mange avdekkede overtredelser som bevillingsinndragelser på grunn av dette.

Når det gjelder salgssteder er differansen mellom antall avdekkede alvorlige overtredelser og inndragte bevillinger som følge av disse overtredelsene langt mindre (se figur 7). På salgssteder er til gjengjeld antall avdekkede alvorlige overtredelser så lavt at det i seg selv gir grunn til bekymring. Økningen i antall avdekkede mindre alvorlige overtredelser ser ikke ut til å ha blitt fulgt av flere bevillingsinndragelser. Vi ser også at av de totalt 11 inndragelsene som følge av alkoholsalg til mindreårige i 2011 var samtlige i Oslo kommune. Ingen andre kommuner inndro bevillinger på grunn av alkoholsalg til mindreårige dette året.

Nettopp på grunn av det store gapet mellom antall avdekkede overtredelser og antall bevillingsinndragelser, særlig alvorlige overtredelser på skjenkesteder, mener vi Departementets forslag til normerte regler for bevillingsinndragelse er svært viktig og riktig. Det er viktig at en større andel av de grove eller gjentatte overtredelsene fører til bevillingsinndragelser, og at det blir større grad av likebehandling og forutsigbarhet for bransjen på tvers av kommunegrensene. Dette vil styrke den allmennpreventive effekten av kontrollene og gi et mer rettferdig system for kontroller og sanksjoner. Særlig viktig er den foreslåtte opptjeningsperioden på tre år. Det er også positivt at Departementet foreslår nulltoleranse for skjenking og salg til mindreårige, og at rommet for formildende omstendigheter er snevert.

Vi har imidlertid noen konkrete innspill til selve utformingen av regelverket:

- *Minstereaksjonen bør økes.* Det er svært positivt at Departementet foreslår en minstereaksjon på en uke (og ikke en maksimumsreaksjon på en uke, slik praksisen er i flere kommuner). Vi mener imidlertid at grove brudd på alkoholloven, eller flere gjentatte brudd på alkoholloven bør føre til en lenger bevillingsinndragelse enn en uke. Vi foreslår tre uker som minstereaksjon.
- *Gjentatt oppsamling av åtte prikker bør gi lengre inndragelse.* Ved gjentatte overtredelser innenfor en treårsperiode, slik at bevillingshaveren får åtte prikker flere enn en gang, bør bevillingen inndras for en lengre periode ved andre og tredje gangs overskridelse av grensen på åtte prikker. Vi mener bevillingshaver bør miste bevillingen i tre måneder andre gang åtte prikker oppsamles i løpet av tre år, og at bevillingen bør mistes ut periosen og fortrinnsvis ikke fornyes tredje gang åtte prikker oppsamles i løpet av tre år.
- *Det bør presiseres i hvilket tidsrom etter overtredelsen inndragningen skal finne sted.* Vi erfarer at enkelte kommuner er fleksible når det gjelder tidsrom bevillingsinndragelser skal finne sted, slik at selve inndragelsen skjer i en periode utenfor salgs- eller skjenkestedets sesong. Departementet foreslår at iverksettelse av inndragning bør skje innen fire uker etter vedtaket. Dette åpner også for at kommunene kan fatte selve vedtaket på tidspunkter som innebærer at inndragningen får små konsekvenser for bevillingshaver. Iverksettelsestidspunkt bør knyttes til tidspunkt for siste overtredelse, *alternativt bør Departementet presisere at kommunene ikke bør tilpasse iverksettelsestidspunktet etter bevillingshaverens ønsker.*
- *Departementet bør presisere at flere overtredelser begått av/relatert til en enkelt gjest skal summeres til et samlet antall prikker.* Eksempelvis bør skjenking av en åpenbart beruset person, som deretter tar med drikken ut av lokalet gi totalt seks prikker.
- *Skjenking til åpenbart påvirkede personer, skjenking utover tillatt skjenketid narkotikaomsetning og diskriminering bør gi seks prikker.* Vi forstår vurderingen om at skjenking til åpenbart påvirket person og skjenking utover tillatt skjenketid bør vurderes noe mildere enn salg/skjenking til mindreårige. Vi mener samtidig at slike overtredelser bør vurderes strengere enn for eksempel brudd på salgstidene. Vi foreslår derfor at det opprettes en gruppe overtredelser som gir seks prikker. Vi mener også at narkotikaomsetning og diskriminering på skjenkesteder bør vurderes på linje med andre grove overtredelser i utøvelsen av en bevilling, slik at man unngår et tosporet system.
- *Kommunene bør kunne vedta antall prikker som skal gis for brudd på konkrete bevillingsvilkår som kommunen setter.* Kommunenes anledning til å sette vilkår for bevilling er et viktig alkoholpolitisk virkemiddel. Kommunenes vilkår bør kunne knyttes til et kommunalt vedtatt antall prikker.
- *Kommunene bør kunne vedta høyere minstereaksjoner.* Dersom en kommune generelt ønsker å gi strengere reaksjoner ved overtredelser tilsvarende åtte prikker enn standardreaksjonen på en uke tilsier, bør regelverket gi rom for at kommunen kan vedta en høyere minstereaksjon.
- *Det bør også tydeliggjøres når bistandsplikten gjelder.* Må en gjest være inne i lokalet for at bistandsplikten skal gjelde, eller gjelder den også for eksempel ved kontakt med dørvakt eller i kø for å slippe inn?

Annet:

Ambulerende bevillinger

Det er ikke foreslått regler for hvordan kommunene skal håndtere overtredelser ved ambulerende skjenkebevillinger. Dette er en svakhet da alkoholloven og bevillingskrav også kan brytes på festivaler, private fester og lignende. Særlig er vi bekymret for konsekvensene av manglende reaksjoner ved overskjenking og skjenking til mindreårige på festivaler.

Kommunenes saksbehandlingstid i inndragningssaker umuliggjør ordinær bevillingsinndragelse som sanksjon ved overtredelser ved ambulerende bevillinger. I mange tilfeller vil det være tilstrekkelig at grove overtredelser får konsekvenser for senere ambulerende bevillingsøknader ved at søknaden ikke innvilges.

Dette bør inngå i forskriften. Det kan imidlertid være tilfeller der dette ikke vil være tilstrekkelig, for eksempel fordi det er lett å endre hvem som er avsender for bevillingsøknaden, eller fordi arrangementet bare gjennomføres en enkelt gang.

Vi anbefaler derfor at det forskriftsfestes at:

- *Overtredelser ved ambulerende bevillinger som til sammen summeres til åtte prikker eller mer som hovedregel skal føre til at bevillingshaver ikke får innvilget ambulerende bevilling ved senere søknader*

- *Kommunale kontrollører gis myndighet til å umiddelbart inndra en ambulerende skjenkebevilling hvis det avdekkes overtredelser som summeres til åtte prikker, og det ikke synes tilstrekkelig at dette får konsekvenser for senere bevillingsøknader.*

Tilsyn tillegges fylkesmannen

Det er per i dag ingen instans som fører tilsyn med kommunenes forvaltning av alkoholloven eller har myndighet til å iverksette sanksjoner overfor kommuner som ikke overholder kravene til kontroll og sanksjoner (deriblant reglene som foreslås i høringsnotatet).

Vi vil derfor foreslå at Fylkesmannen gis i oppgave å føre tilsyn med at kommunene overholder lovens minimumskrav til antall kontroller, krav til gjennomføring av kontroller og normerte regler for bevillingsinndragning. Fylkesmannen bør også gis myndighet til å iverksette sanksjoner overfor kommuner som ikke overholder disse reglene. I tillegg bør det åpnes for at innbyggere, organisasjoner og andre kan være part i saker som gjelder kommunenes forvaltning av alkoholloven.

Lykke til med den endelige utformingen av forslaget!

Hanne Gade Ringdal (sign)
Leder i IOGT i Norge

Kristoffer Holm (sign)
Leder i Juvente

Kontakt:

IOGT i Norge Torggata 1, 0181 Oslo 23 21 45 80
Juvente Torggata 1, 0181 Oslo 23 21 45 50

iogt@iogt.no

juvente@juvente.no

iogt.no

juvente.no

Kilder:

- Actis (2011) «En av to Akershuskommuner bryter loven», publisert 13. desember 2011:
http://www.actis.no/no/nyhetsarkiv/alkohol/En+av+to+Akershus+kommuner+bryter+loven.b7C_wlbIZT.ips
- Bryn, M. D. (2009a) «Når kontrollene ikke virker – Om hindringer for god salgs- og skjenkekontroll i Porsgrunn og Bamble»: http://www.borgestadklinikken.no/files/Nar-kontrollene-ikke-virker_Porsgrunn-og-Bamble_mai-2009.pdf
- Bryn, M. D. (2009b) «Når kontrollene ikke virker – Om hindringer for god salgs- og skjenkekontroll i Skien kommune»: http://www.borgestadklinikken.no/files/Nar-kontrollene-ikke-virker_Skien_mai-2009.pdf
- Buvik, K. V. og Baklien, B. (2006) «Skal det være noe mer før vi stenger? – Evaluering av Ansvarlig Vertskap i Trondheim»: http://www.sirus.no/filestore/Import_vedlegg/sirusrap.4.06.pdf
- Buvik, K. V. og Baklien, B. (2012) «Fri flyt – Bartenderes møte med berusede gjester»: http://www.sirus.no/filestore/Import_vedlegg/Vedlegg_publicasjon/sirusrap.1.12.pdf
- Lauritzen, H. C. og Baklien, B. (2007) «Overskjenking i Bergen – En oppfølgingsevaluering av Ansvarlig vertskap i Bergen»: http://www.sirus.no/filestore/Import_vedlegg/sirusrap.5.07.pdf
- Lauritzen, H. C. (2006) «Kommunenes forvaltning av alkoholloven 2006»: http://sirus.no/filestore/Import_vedlegg/kommunenes_forvaltning06_1.pdf *
- Lauritzen, H. C. (2007) «Kommunenes forvaltning av alkoholloven 2007»: http://sirus.no/filestore/Import_vedlegg/Alkoholloven2007.pdf *
- Lauritzen, H. C. (2008) «Kommunenes forvaltning av alkoholloven 2008»: http://sirus.no/filestore/Import_vedlegg/Kommunenesforvaltningavalkoholloven2008_2.pdf *
- Rossow, I, Pape, H og Storvoll, E. (2007) «Håndheves aldersgrensen for å få kjøpt alkohol?», i Tidsskrift for Den norske lægeförening nr 11, 2007: http://tidsskriftet.no/?seks_id=1544148
- Rossow, I, Jarlsson, T, og Raitasalo, K. (2008) «Old enough for a beer?», i Addiction nr 9, 2008, Blackwell (London)
- Juvente, Skjenkekontrollen - Kontrollrapport 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, og 2012. Tilgjengelige her:
<http://skjenkekontrollen.no/>
- Rossow, I, Pape, H og Storvoll, E. (2005) «Beruselsens kilder – hvordan ungdom skaffer seg alkohol», i Tidsskrift for Den norske lægeförening nr 9, 2005: http://www.tidsskriftet.no/?seks_id=1181805
- Skjælaaen, Ø. (2009) «Kommunenes forvaltning av alkoholloven 2009»: http://sirus.no/filestore/Import_vedlegg/Kommunenesforvaltningavalkoholloven20092.pdf *
- Skjælaaen, Ø. (2010) «Kommunenes forvaltning av alkoholloven 2010»: http://sirus.no/filestore/Automatisk_opprettede_filer/Kommunenesforvaltningavalkoholloven2010.pdf *
- Skjælaaen, Ø. (2011) «Kommunenes forvaltning av alkoholloven 2011»: http://sirus.no/filestore/Automatisk_opprettede_filer/Kommunenesforvaltningavalkoholloven2011.pdf *
- Skjælaaen, Ø. (2012) «Kommunenes forvaltning av alkoholloven 2012»: http://sirus.no/filestore/Import_vedlegg/Vedlegg_publicasjon/Kommunenesforvaltningavalkoholloven2012.pdf *

*Se også tabellvedlegg til rapportene.